

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB.

De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?

Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB

mw. G.W. Nijland-Wevers

Telefoon: 0546-577981

E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:

secretaris@f-k-b.nl

Enthousiast, dat is het woord dat dit Pinksterweekend met me meegaat. Geestdriftig, extatisch, dat zijn enkele van de synoniemen die bij dit begrip passen. Hierover preken heb ik gisteren al gedaan, dus dat hoeft niet meer. Maar ik denk wel dat mensen die geestdriftig en enthousiast hun werk doen, aanstekelijke mensen zijn. Daar straalt iets van uit. Die persoon heeft charisma zeggen we dan. Iemand met charisma straalt iets uit dat mensen aantrekkelijk vinden, prettig zelfs. Mensen met charisma hebben zelfvertrouwen, maar zijn niet arrogant, treden wel graag op de voorgrond, maar vinden zich niet boven een ander staan. In tegendeel, ze zijn in staat andere mensen in beweging te zetten en mee te nemen in wat ze doen.

Dat soort charismatische mensen heeft de maatschappij wel nodig. Mensen die enthousiast kunnen worden, in vuur en vlam kunnen staan voor iets. Zij zijn ambassadeurs van dat waar ze voor staan. En ik besef dat dat misschien negatieve zaken kunnen zijn, maar volgens mij wordt het dan anders genoemd.

In de uitvaartbranche zijn ook enthousiaste mensen nodig. Nee, geen mensen die uitbundig en juichend bij de mensen op bezoek gaan en een uitvaart regelen. Maar wel mensen die oplettend en zorgvuldig omgaan met de delicate situatie rondom een overlijden. Ze kunnen op die manier een beetje het lijden verlichten, zonder over het verdriet en alles daaromheen heen te lopen.

Enthousiast, begeistert, weten waar je voor staat en daar zoveel als mogelijk, zo niet alles, voor doen. Ik kom ze tegen en ik geniet van deze mensen. U ook?

Ik wens u veel leesplezier.
Afke den Hollander.

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Het groeit en bloeit
- * Gouden Speld voor penningmeester Herman Borgelink van St. Barbara
- * Annie Karsenberg neemt afscheid van De Laatste Eer
- * Groen na de dood: een duurzame uitvaart
- * Volop ontwikkelingen bij Memento Mori
- * Kosteloos afval scheiden voor jouw uitvaartbedrijf?

FKB

een levende vereniging
rondom de dood

Het groeit en bloeit

De laatste weken kan ik heel erg genieten van “jong spul” of de ouders daarvan. Want bij de jonge meesjes zie ik die jongen niet maar kan me wel vermaken met het kijken naar het in- en weer uitvliegen van de ouders. Zij hebben het er heel druk mee. In het nest van de Turkse tortel waren weer twee nieuwe eieren en iedere keer als moeders niet op het nest was 's ochtends nam ik de gelegenheid te baat om even het laddertje te pakken en te kijken. Prachtig om dan opeens twee kleine bewegende hoopjes te zien en dat langzaam te zien worden tot twee mooie jonge duiven. Vanmorgen toen ik weer het laddertje pakte vloog een van de twee weg. De tweede zit nog de hele dag onder de nok van de kapschuur. Wandelend door het natuurgebied zie ik vlak bij ons achter dan weer die twee ganzen met zes jonge gansjes maar nu zijn ze fors gegroeid.

En zo ook als het water even hoog heeft gestaan is er gelijk bij ons achter de dijk vaak geluid in het water tussen het daaruit omhoog stekende groen. Met de laarzen aan het gebied in en langs dat water. Grote karpers zwemmen op gelijke hoogte dezelfde richting uit. Verderop sta ik stil en zie ik karpers praktisch onder mij door zwemmen. En in het water veel geklots en boven het water uit wriemelden hele grote vissenslijven. Paaiende karpers. Prachtig!

Tussen al die ontspanning door natuurlijk ook wat inspanning met toch wel veel afspraken, besprekingen, vergaderingen, bijwonen ledenvergaderingen en ook de eigen ledenvergadering. Daarbij penningmeester Frenk uitgenodigd voor het uitreiken van twee gouden spelden. Zelf mocht ik paar weken geleden in Dinxperlo en afgelopen week in Haaksbergen de speld en oorkonde overhandigen. Zie ook artikel in deze nieuwsbrief.

En evenals vorig jaar ook dit jaar weer het mij zeer aansprekende “Maai mei niet”. Gewoon de hele maand mei niet maaien. Daar hoeft ik weinig moeite voor te doen. Goed voor de bloemetjes en dus ook voor de bijtjes. En zo is niet alleen in de dijkvakken alles nu heel hoog, hier en daar tot okselhoogte, maar ook in de tuin. Op zich valt het mij nog mee en is het niet echt een wildernis maar wel een bloemenzee!.

Mijn gedachtecronkel?

Terugdenkend aan de besturen bij die verenigingen en dan aan de besturen van alle verenigingen. Allemaal mensen die met enthousiasme en onbaatzuchtig zich inzetten voor hun leden, voor hun medemens. Fijn dat zo velen zich zo inzetten.

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 28 mei 2023).

Gouden Speld voor penningmeester Herman Borgelink van St. Barbara

‘Ik ga zeker nog een paar jaar door’

HAAKSBERGEN – Herman Borgelink (65) is op de jaarvergadering van uitvaartvereniging St. Barbara in het zonnetje gezet. Die eer kwam hem toe. Borgelink is namelijk officieel 25 jaar penningmeester van deze uitvaartvereniging uit Haaksbergen. Daarnaast zet hij zich als bestuurslid in voor de FKB, het overkoepelend orgaan van uitvaartverenigingen in Nederland. Van de FKB ontving hij de zogeheten Gouden Speld, een speld van verdienste. Ook kreeg hij de bijbehorende oorkonde en een presentje van St. Barbara.

FKB-voorzitter Sjaak den Hollander was vanuit het Limburgse Illikhoven naar Haaksbergen afgereisd om Borgelink de speld te overhandigen. Hij zei dat de kennis van Borgelink voor zijn organisatie zeer welkom is. FKB is de roepnaam van de federatie van uitvaartverenigingen zonder winstoogmerk. Het is een afkorting van Federatie van Katholieke Begrafnisinstellingen. Maar die naam wordt niet meer gebruikt, omdat andere gezindten ook welkom zijn. Bij de FKB zijn landelijk 65 verenigingen aangesloten. Gezamenlijk tellen ze 155.000 leden. Borgelink is sinds drie jaar bestuurslid van de FKB. Voor St. Barbara daarentegen is hij al veel langer actief. Officieel 25 jaar, maar in werkelijkheid 26 jaar. Het gebeurt niet vaak dat een penningmeester zo lang aan een uitvaartvereniging verbonden is. Die inzet verdient volgens Den Hollander een Gouden Speld.

Borgelink zegt dat hij nog altijd met veel plezier de financiën voor St. Barbara beheert. Het begon voor hem enkele jaren voor de eeuwwisseling. Dat was in de tijd dat er nog met guldens werd betaald en internet nagenoeg onbekend was. Toch nam de digitalisering in die jaren een vlucht. „Mijn voorganger deed alles nog op papier. Dat was Gerard

Diepenmaat. Hij was nog van de oude slag. Bij de ledenadministratie en financiële administratie kwam geen computer aan te pas. Diepenmaat vroeg mij of ik het penningmeesterschap over wilde nemen. Ik kende hem van Odink & Koenderink, waar we allebei werkzaam waren. Diepenmaat wilde stoppen. Ik heb toen in 1997 besloten het tijdelijk over te nemen. Het was eigenlijk de bedoeling dat iemand anders de nieuwe penningmeester zou worden. Maar een jaar later heb ik toch besloten penningmeester te blijven. Officieel begon het dus in 1998, nu 25 jaar geleden. Maar ik doe het dus een jaar langer, 26 jaar inmiddels."

Borgelink zorgde voor de automatisering van de boekhouding. Daar had hij ook kennis van. **Borgelink** heeft een administratiekantoor. „Het is mijn beroep. Ik heb bij O&K gewerkt, heb een administratiekantoor en had ook een modezaak voor mannen in Haaksbergen.” Daarnaast heeft hij dus vrijwilligersfuncties. Penningmeester was hij van de FC Twente-fanclub in Haaksbergen en voor basketbalvereniging Tonego'65 doet hij de financiële administratie. **Borgelink** zet zich in voor de maatschappij en dat blijft hij voorlopig doen. Interim-voorzitter **John Bauhuis** van St. Barbara bedankte hem voor al het werk, dat hij in de afgelopen decennia heeft verricht. Het penningmeesterschap is bij de Haaksbergenaar in goede handen. De uitvaartvereniging hoeft voorsnog niet op zoek naar een nieuwe penningmeester. Aan stoppen denkt **Borgelink** niet. „Ik ga zeker nog een paar jaar door. Hier heb ik plezier in. Nooit zijn er opmerkingen geweest”, zegt **Borgelink** over het werk voor de ruim 4.000 leden tellende uitvaartvereniging St. Barbara. De jaren zijn probleemloos verlopen. „Bij een begrafenisvereniging gebeurt ook niet veel spectaculairs. Bij het vijftigjarig jubileum van St. Barbara hebben we nog een zitbank geschonken voor de bezoekers aan begraafplaats Het Waarveld. Dat was in 1999. De zitbank staat dichtbij de ingang van Het Waarveld.”

Annie Karsenberg neemt afscheid van De Laatste Eer

Annie Karsenberg heeft deze week tijdens de Algemene Ledenvergadering afscheid genomen als bestuurslid en secretaris van Begraffenisvereniging De Laatste Eer Markelo. Na een periode van twaalf jaar, waarin zij een van de belangrijkste krachten was achter de 3.000 leden tellende vereniging en het team dat verantwoordelijk is voor de uitvaarten, heeft ze het stokje overgedragen aan Mirjan Stienstra uit Markelo. Het bestuur en de leden van Begraffenisvereniging De Laatste Eer Markelo willen Annie bedanken voor haar waardevolle bijdrage en wensen haar veel plezier en voldoening in haar welverdiende vrije tijd.

Bron: Maarkelsnieuws.nl, 17-05-2023, Sjaak.

Algemene ledenvergadering

Reserveer alvast de datum welke is vastgesteld voor de Algemene Ledenvergadering!!

Zaterdag 8 juli 2023. Locatie Hotel Belmont.

Planning,

- *Inloop 10.00 uur*
- *Algemene Ledenvergadering 10.30 uur*
- *Aansluitend in het kader van het jubileum, een goede maaltijd*

Groen na de dood: een duurzame uitvaart

We staan er liever niet bij stil, maar krijgen er ooit allemaal mee te maken: het verlies van geliefden of onze eigen sterfelijkheid. Nu steeds meer mensen zich tijdens hun leven bekommeren om de toekomst van onze planeet, vragen wij ons af: wat zijn eigenlijk de mogelijkheden om te kiezen voor een duurzame uitvaart?

Een milieuvriendelijke uitvaart

Heel eerlijk: een uitvaart is doorgaans niet bepaald milieuvriendelijk. Mensen reizen van heinde en verre naar één plek, het lichaam van de overledene wordt intensief gekoeld tot de dag van de uitvaart, en de overledene ligt vaak in een kist van hout waarvoor een boom is gekapt. Om een indruk te geven van de milieu-impact: TNO berekende dat een crematie al snel evenveel CO uitstoot als een enkele vlucht van Amsterdam naar Madrid. Toch zijn er veel mogelijkheden om die laatste reis zo groen mogelijk af te leggen. Denk aan kleine(re) keuzes, zoals het gebruik van natuurlijke stoffen voor de kleding die de overledene draagt, duurzame catering, of het digitaal versturen van de rouwkaarten. Met de volgende opties voor een duurzame uitvaart maak je nóg minder impact op het milieu.

Een warmer afscheid

Het geeft troost om de tijd en rust te kunnen nemen voor het definitieve afscheid van een dierbare. Tussen al het geregeld door steeds nog even bij hem of haar te kunnen zitten. Mits de overledene thuis ligt opgebaard natuurlijk. Die periode tot aan de uitvaart duurt ongeveer een week. Om het lichaam in goede staat te houden, wordt het vaak gekoeld op een koelplaat. Een elektrisch motortje zorgt dan dag en nacht voor een constante temperatuur van net onder nul. Dit slurpt niet alleen energie, maar zorgt ook voor wat ijzige laatste aanrakingen. Er zijn ook opties voor een iets warmer afscheid - voor zowel de nabestaanden als het milieu. Als natuurlijk alternatief voor koelen gebruiken steeds meer uitvaartondernemers de Bio Sac 200. Dit zijn zakjes gevuld met actieve koolstof en geïmpregneerde klei die onder de kleding op de buik van de overledene worden gelegd. Deze stoffen absorberen gassen en geuren, en zorgen zo voor een volledig natuurlijke en warmere manier van opbaren.

Graszoden zorgen voor een natuurlijke manier van koelen | Foto: De Wilgenstudio, Natuurlijk Afscheid

Een andere methode die voor verkoeling zorgt is het plaatsen van graszoden onder het bed, de baar of de kist. Door het gras twee à drie keer per dag te besprenkelen met een mix van water, vloeibaar silicium (een mineraal) en etherische rozemarijnolie ontstaat er een verdampingsproces dat de ruimte koel houdt. Bovendien groeit het gras door, wat warmte onttrekt aan de ruimte. De oliën in het water zorgen voor een frisse geur. Een mooie gedachte: de graszoden kunnen in de tuin (terug)geplaatst worden als levend gedenkteken.

100% afbreekbare uitvaartkisten

Ook de keuze voor een uitvaartkist heeft een flinke impact op hoe duurzaam een begrafenis of crematie is. Veel kisten zijn bijvoorbeeld gemaakt van spaanplaat met veel lijm erin verwerkt. Niet bepaald duurzaam als dit materiaal onder de grond of in de verbrandingsoven verdwijnt. Een milieuvriendelijke optie is een kist of baar van wilgentenen of onbewerkt Nederlands hout. Bijvoorbeeld de 'Groene Uitvaartkist' van Staatsbosbeheer. Voor elke kist plant Staatsbosbeheer een nieuwe boom terug, de nabestaanden krijgen daarvan een certificaat. Daarnaast krijgt de organisatie voor elke geleverde groene uitvaartkist €50 voor het beheer van de natuur. Maar onbewerkt hout is niet het enige natuurlijk afbreekbare materiaal. Je kunt ook kiezen voor een kist gemaakt van karton. Deze FAIR coffins zijn gemaakt van gerecycled kartonachtig plaatmateriaal dat 100% biologisch afbreekbaar is. Een andere voorloper in duurzame uitvaartkisten is het bedrijf Onora, dat kisten van bioplastiek maakt. De basis? Aardappelzetmeel of maïs. Ook deze kisten zijn volledig biologisch afbreekbaar. Dan bestaat er ook nog zoiets als een levende doodskist. ASN Bank Wereldprijs-winnaar Loop Biotech laat mycelium (het netwerk van schimmeldraden van paddestoelen) in de

De uitvaarkist van Onora is gemaakt van bioplastic en is 100% afbreekbaar |

Foto: Onora

op een begraafplaats. Uiteindelijk zal het graf volledig opgaan in de natuur. Daarom gelden strikte regels voor bijvoorbeeld de materialen van de kist en de kleding van de overledene. Die moeten volledig biologisch afbreekbaar zijn. Met een natuurgraf krijgt een lichaam een eeuwige plek in de natuur: het grafrecht hoeft nooit verlengd te worden en de natuurbegraafplaats blijft voor altijd natuur. Een mooie gedachte.

Natuurmonumenten is een van de natuurbeheerders die natuurbegraven mogelijk maakt, samen met Natuurbegraven Nederland. Het ontwikkelen van natuurbegraafplaatsen gebeurt alleen als daardoor de natuur meer ruimte krijgt en sterker gemaakt wordt. Bomen kunnen groter groeien en de leefgebieden van dieren worden niet verstoord. Het geldt dat Natuurmonumenten verdient aan natuurbegraafplaatsen wordt geïnvesteerd in extra natuurprojecten in het gebied.

Humusatie: humaan composteren

Natuurbegraafplaats Schoorsveld in Heeze | Foto: Natuurbegraven Nederland

vorm van een kist groeien, waardoor een uitvaarkist ontstaat die volledig opgaat in de natuur. En dat niet alleen, deze Loop Living Cocoon verrijkt de bodem ook nog eens met voedingsstoffen en is zo een bron van nieuw leven.

Natuurbegraven: eeuwig rusten in de natuur

Op dit moment zijn er in Nederland drie opties na het overlijden: begraven, cremeren of je lichaam beschikbaar stellen voor de wetenschap. Dit zijn al best lang de enige opties en de behoefte naar (duurzamere) alternatieven groeit. Voorloper op het gebied van milieuvriendelijke uitvaarten in Nederland is Susanne Duijvestein van Bij Afscheid. Als zelfstandig begrafenisondernemer laat zij mensen kennismaken met alternatieve vormen van begraven en cremeren. Zoals bijvoorbeeld natuurbegraven. 'Natuurbegraven is enorm in opkomst', aldus Susanne. 'Omdat ook de beleving van het bezoeken van een graf totaal anders is; je wandelt door een bos of over de heide. Bovendien is natuurbegraven een financieringsvorm voor de onder druk staande natuur in ons land.' Bij natuurbegraven wordt het lichaam begraven in een natuurgebied in plaats van

De levende doodskist van Loop Biotech is een bron van nieuw leven |

Foto: Loop Biotech

Naast begraven en cremeren zijn er alternatieve lichaamsbestemmingen in opkomst. Eén daarvan is humusatie, ook wel veraarden genoemd. Oftewel: een lichaam na de dood composteren. Susanne: 'De overledene wordt in een lijkwade van ecologisch afbreekbare stof gewikkeld, zonder kleding en sieraden. Het lichaam wordt op een bed van gesnoeid hout en plantenresten geplaatst en vervolgens bedekt met een laag compost van plantaardige materie.' De stoffelijke resten transformeren tot vruchtbare grond en na ongeveer een jaar kunnen de nabestaanden deze compost ophalen. 'Deze kan worden gebruikt op eigen erf, bijvoorbeeld om een nieuwe boom mee te planten ter nagedachtenis aan iemands leven.'

De eerste plek ter wereld waar deze 'bovengrondse ontbinding' bij de wet werd toegestaan was de Amerikaanse staat Washington (sinds 2019). In Europa heeft Duitsland de primeur: de deelstaat

Met veraarden transformeert de dood in nieuw leven | Foto: Susanne Duijvestein

Sleeswijk-Holstein maakt 'reerdigging' mogelijk. Het bedrijf Meine Erde opende daar in 2022 een eerste locatie. In Nederland is humusatie nog niet toegestaan. Susanne Duijvestein maakt zich samen met andere ondernemers in de uitvaartbranche hard om deze vorm van lijkbezorging ook in Nederland mogelijk te maken. 'Na overlijden zou een lichaam een natuurlijk transformatieproces kunnen volgen, waarbij we de intelligentie van de natuur zo goed als mogelijk benutten. Om zo, met een zo laag mogelijke milieubelasting, op een natuurlijke manier deze wereld te verlaten.' In 2020 gaf de Gezondheidsraad aan het kabinet aan dat er te weinig informatie over humaan composteren beschikbaar is om deze optie goed te beoordelen. Susanne: 'Inmiddels is deze informatie er wel dankzij de ontwikkelingen in Duitsland, dus dit biedt perspectief voor een mogelijke legalisatie hier.'

Resomeren: cremeren met water

Een andere alternatieve lichaamsbestemming waar steeds meer belangstelling voor is, is resomeren. Ook wel biocremeren genoemd. Resomeren lijkt op cremeren, maar in plaats van vuur wordt water gebruikt. Heet water, gemengd met een speciale vloeistof (kaliumhydroxide), ontbindt het lichaam in zo'n drie uur. De botten blijven over, maar zijn dan zo broos, dat ze vermalen kunnen worden tot wit poeder. Deze methode is volgens TNO minder milieubelastend dan begraven en cremeren. In Nederland is resomeren nu alleen nog maar toegestaan met huisdieren. In Amerika, Canada en Groot-Brittannië is deze watercrematie al een legale optie voor mensen. De verwachting is dat Nederland snel volgt met de aanstaande aanpassing van de Wet op Lijkbezorging, waarschijnlijk in 2024. Wil je weten hoe resomeren precies werkt? In deze video van NOS op 3 wordt het proces uitgelegd.

Van as tot boom

Voor wie kiest voor een (water)crematie zijn er verschillende opties om de as (of het overgebleven witte poeder) op een milieuvriendelijke manier te bewaren. Bijvoorbeeld in een urn van natuurlijk materiaal als klei, hout of plantenextracten. Maar wist je dat de as of het poeder ook een voedingsbodem kan zijn voor nieuw leven? Je kunt er een boom of plant uit laten groeien als duurzame herinnering aan je dierbare. Bijvoorbeeld in de Bios Urn, van het Spaanse bedrijf Bios. Een volledig biologisch afbreekbare urn met twee compartimenten. In het onderste deel gaat de as, in het bovenste deel aarde met een boomzaadje naar keuze. Als het zaadje groeit, komen de wortels in contact met de as waaruit ze voedingsstoffen halen voor de boom (of plant). De urn is te koop vanaf zo'n €150 en is er ook in een variant voor huisdieren.

Er bestaat ook een levende urn van mycelium: de BioGroeUrn. In een speciale mal groeit een web van schimmeldraden in de vorm van een urn. Hierin past de as van een overledene en het wortelbed van een zaailing. De boom of plant haalt zijn voeding uit de as én uit de voedingsstoffen die mycelium produceert. De BioGroeUrn kost zo'n €200.

Na de dood veranderen in koraal

Waar je na de dood op het land kunt uitgroeien tot een boom, kun je op de bodem van de zee veranderen in koraal. Dat gebeurt in de VS, waar de organisatie Eternal Reefs koraalrifballen - van pH-neutraal beton vermengd met de as van een overleden persoon - op de zeebodem plaatst. Deze 'Reef Balls' zijn meer dan een meter hoog en twee meter breed. Hun ruwe oppervlak heeft een soortgelijke structuur als een koraalrif. Daarmee zijn ze een ideale groeibodem voor algen, koralen en andere zeedieren en -planten.

Voor de kust van Texas tot aan New Jersey liggen inmiddels zo'n 3.000 herdenkingsrifballen. Nabestaanden hebben de GPS-coördinaten van de laatste rustplaats van hun dierbare. De ballen kosten tussen de €2.600 en €6.600, met die opbrengst worden meer kunstmatige koraalriffen geplaatst. In Nederland hebben we dit soort rif-rustplaatsen

Uit deze levende urn van mycelium groeit een boom of plant die zijn voeding uit de as haalt | Foto: BioGroeUrn van BiosUrna

(nog) niet. Tot spijt van kunstenaar Jonat Deelstra die na de dood niets liever wil dan eindigen op de bodem van de Noordzee. Zijn project 'Uitvaartcentrum: De Noordzee' bestaat uit een serie keramische eieren (urnen). Ooit wil hij zijn eigen as in zo'n ei laten gieten en naar de bodem van de Noordzee worden getakeld, zodat zeeanellijeren, mosselen en

Met 'Uitvaartcentrum: De Noordzee' verander je eerst in een kunstwerk en dan in koraal | Foto: Jonat Deelstra

oesters zich aan hem vastklampen. 'Zo draag je na je overlijden bij aan de groei van de biodiversiteit en nieuw leven onder water', schrijft hij.

Momenteel maakt Jonat een documentaire over zijn inspanningen om een onderwaterbegraafplaats op zee te realiseren. Houd zijn Instagram in de gaten voor updates.

Een circulaire grafsteen

Hoe zit het met begraven, zijn daar ook groene(re) opties voor een herdenkingsmonument? Jazeker. En als we de cijfers van NOS horen, is dat hard nodig: het maken en vervoeren van een grafsteen zorgt voor zo'n 95 kilogram CO2-uitstoot per persoon. Jaarlijks komt er namelijk zo'n twintig miljoen kilo aan grafstenen naar Nederland, vooral uit China en India. Waarom eigenlijk granieten grafstenen van ver weg hierheen slepen als je ook bestaande grafstenen kunt hergebruiken, dacht de organisatie Circle Stone. En dat is precies wat ze sinds 2018 doet: stenen een nieuw leven geven. In de meeste gevallen wordt een steen maar zo'n tien tot twintig jaar (periode van grafurst) op een graf gebruikt. Wanneer

nabestaanden afstand doen van het graf, eindigt de eeuwenoude natuursteen kapotgehakt in het wegdek. Circle Stone zorgt ervoor dat honderdduizenden grafstenen opnieuw geplaatst kunnen worden.

Aangesloten steenhouders maken de steen weer als nieuw door de persoonsgegevens, vuil en aanslag te verwijderen en de steen te polijsten. Vervolgens kan de steen opnieuw gepersonaliseerd worden. Al met al een tijdrovende precisieklus, waardoor een Circle Stone ongeveer hetzelfde kost als een geïmporteerde steen uit Azië.

Energieneutraal rouwvervoer

Dan zijn we aanbeland bij de laatste reis. Zelfs die kan groen(er) afgelegd worden. In de meeste gevallen wordt de kist van de overledene vervoerd in een rouwauto met daarachter een stoet aan volgauto's. Voor wie deze weg uitstootloos af wil leggen is er een mooi (en intiem(er)) alternatief: de rouwbakfiets. Op verschillende plekken in midden Nederland kun je deze huren. Met of zonder fietschauffeur. De bak rondom de kist kan vol gelegd worden met (lokale) bloemen van het seizoen. De kosten voor het huren van de rouwbakfiets (zonder vervoer en chauffeur) zijn €150 per dag.

De wereld mooier doorgeven

Met een duurzame uitvaart kun je je groene idealen blijven uitdragen, ook als je er niet meer bent. Een handig kompas bij het uitzoeken van een duurzame uitvaartverzorger is GreenLeave: een samenwerkingsverband van uitvaartondernemers die streven naar 100% duurzame uitvaarten in Nederland.

Welke keuzes je ook maakt – voor jezelf of een geliefde – met een duurzame uitvaart geef je de wereld net een stukje schoner en mooier door aan toekomstige generaties.

Zelfs de laatste reis kan groen worden afgelegd | Foto: rouwbakfiets.nl

door Jasmine

Bron: Vanafhier.nl, 28-04-2023,
ingezonden door Margot Waterreus

Foto: Christie Mulder

Volop ontwikkelingen bij Memento Mori

HEERDE- Memento Mori is sinds 1932 een begrip in Heerde en omstreken.

Sinds 2006 is het gevestigd in een mooi functioneel pand midden in het centrum van Heerde. "Iedere dag zet het team van Memento Mori zich vol passie in en doen hun uiterste best om op een inlevende wijze iedere uitvaart volgens ieders wensen te laten verlopen." Voorzitter Joop Wiederhold, secretaris/ penningmeester Gerko van Olst en de overige bestuursleden van Memento Mori zijn verheugd dat vanaf 1 november 2022 weer een uitvaartbegeleider genaamd Christie Mulder werkzaam is. "Weer een eigen en vertrouwd gezicht. Zij heeft 26 jaar ervaring in de uitvaartbranche. Gewerkt in verschillende functies op diverse plekken bij verschillende uitvaartorganisaties in het hele land. Dat maakt dat haar werkervaring en expertise heel allround is. Een belangrijk speerpunt van Christie is om oprecht en intens te luisteren naar de nabestaanden om zo in gezamenlijkheid tot een uitvaart op maat te komen. Ieder mens is tenslotte uniek en dat maakt ook iedere uitvaart zo persoonlijk en uniek." Het bestuur, Christie en het team willen vernieuwend zijn, anno 2023 inspelen op de hedendaagse mogelijkheden. "Memento Mori heeft onlangs flink geïnvesteerd in audiotechniek, zodat tegenwoordig ook, met in achtneming van alle privacy normen, gebruik gemaakt kan worden van livestream en andere opname en geluidstechnieken. Ook duurzaamheid staat hoog in het vaandel. Na een uitvaart door Memento Mori uitgevoerd, bestaat de mogelijkheid dat in de regio een boom wordt geplant. Het hout wat nodig is voor het vervaardigen van een kist wordt zo teruggegeven aan de natuur. Dit circulaire project is in samenwerking met Staatsbosbeheer. Tevens wordt het interieur van het gebouw onder de loep genomen. We leven hier in een prachtig natuurgebied tussen de Veluwe bossen en de IJsselvallei en juist die sfeer willen we in het interieur doorvoeren. De 24 uren familiekamers De Dellen en De IJssel staan hier onder andere symbool voor. Alsook een herinneringsboom die dit jaar een prominente plek zal krijgen. Memento Mori heeft de beschikking over een ruime aula, maar ook voor kleine uitvaarten hebben wij een prachtige ruimte. Hoewel, wanneer u een uitvaart thuis of elders wenst, ook daar zijn vanuit Memento Mori allerlei mogelijkheden voor. Zo zijn wij als uitvaartvereniging volop in beweging om eigentijds te zijn en zo nog beter uw persoonlijke wensen te kunnen vervullen", laat Memento Mori weten. "Het afscheid van een dierbare is en blijft altijd van u en wij willen dat graag met onze expertise in samenwerking met u liefdevol begeleiden. Voorafgaand en tijdens een uitvaart, maar ook een stukje nazorg hoort daarbij. Dat verdient iedereen, want wij zijn er tenslotte voor u", aldus Christie Mulder.

Bron: Nieuwsblad Schaapskooi, 02-05-2023, Sjaak.

Nieuwe uitspraken Ombudsman Uitvaartwezen

Geplaatst: 11 april 2023

De Stichting Klachteninstituut Uitvaartwezen behandelt klachten van consumenten over de uitvaartbranche. De Ombudsman die namens de Stichting uitspraak doet, publiceerde vandaag nieuwe uitspraken.

Onvolkomenheden uitvaart

16-02-2023/2022-077 Kwaliteit dienstverlening

Klacht:

Onderwerp van het geschil:

Klager is van mening dat verweerder aanmerkelijk tekort is geschoten in de uitvoering van de aan verweerder opgedragen uitvaart van zijn zoon.

Standpunt klager:

Klager is, kort gezegd, van mening dat verweerder zowel qua toonzetting als qua professionaliteit niet heeft gehandeld zoals van haar verwacht mocht worden, mede gelet op de uitingen van verweerder op haar website, te weten "persoonlijke aandacht, oprechte betrokkenheid", leidende tot een "persoonlijke, betaalbare uitvaart". Klager verwijt verweerder dat zij haar dienstverlening volstrekt ontoereikend heeft verricht, doordat zij in onvoldoende mate rekening heeft gehouden met de wensen van klager als opdrachtgever. Daar waar verweerder verantwoordelijkheid had behoren te nemen, beperkte verweerder zich tot het geven van commentaar op de wensen van klager, in plaats van het aanreiken van professionele oplossingen. Onderwerpen zoals het uitzoeken van de laatste rustplaats en de positie van de fotograaf gaven aanleiding tot onnodige discussies. Bij het overbrengen van zijn zoon naar het mortuarium was het onderlichaam duidelijk zichtbaar, hetgeen van onzorgvuldigheid getuigt en een gebrek aan zorgzaamheid. Ook deden zich discussies voor over de rieten mand waarin de zoon begraven zou worden en een in de ogen van verweerder noodzakelijke lijkwade. Daarnaast had verweerder ten onrechte taalkundige commentaar op de tekst van de rouwkaart, terwijl zij zelf bepaald niet taalvaardig bleek te zijn. Verweerder heeft niet binnen de tijd die in de door haar gehanteerde algemene voorwaarden is vermeld een transparante offerte opgesteld. Verweerder heeft volgens klager verzuimd om tijdig aangifte van overlijden te doen en eigenmachtig de laatste rustplaats geannuleerd, alsmede het tijdstip van het afscheid op de begraafplaats, nadat klager had aangegeven niet langer van haar diensten gebruik te zullen maken. Verweerder heeft haar werkzaamheden volgens klager gefactureerd, zonder dat daarover afspraken waren gemaakt. De algemene voorwaarden vermelden niets over de kosten indien géén opdracht tot stand komt. Vervoerskosten van de rieten mand zijn niet voldoende onderbouwd. Over de prijs van de rieten mand is vooraf geen prijsopgave gedaan door verweerder. Volgens klager is de prijs van die mand op maximaal €1.000,- te stellen, inclusief BTW en bezorging. klager is van oordeel dat hij schadeloos gesteld dient te worden voor al het leed dat verweerder hem onnodig heeft aangedaan.

Standpunt verweerder:

Verweerder betwist dat aan haar een reëel verwijt gemaakt kan worden over haar werkzaamheden en houding. Door de nogal eigenzinnige houding van klager en diens echtgenote ontstond een sfeer die uiteindelijk leidde tot haar voorstel om haar activiteiten te staken. In algemene zin heeft verweerder nooit klachten van andere opdrachtgevers ontvangen. Integendeel; zij krijgt doorgaans uitsluitend positieve reacties van opdrachtgevers. De keuze voor de rieten mand is door klager gemaakt nadat hij de catalogus had bekeken. In die catalogus waren de prijzen vermeld. verweerder heeft klager op goedkopere alternatieven gewezen, maar klager wenste de duurste mand te bestellen. Verweerder zou de digitale aangifte hebben gedaan indien de opdracht aan haar verleend zou worden. Doordat er voor een andere uitvaartverzorger is gekozen is de aangifte achterwege gebleven. Bij de gemeente is de uitvaart uit het digitale systeem gehaald en is volgens verweerder doorgegeven dat de gereserveerde uitvaart wel door zou gaan, maar dat een andere uitvaartverzorger dat zou regelen.

Doordat nog veel keuzes door klager gemaakt dienden te worden had verweerder nog geen offerte kunnen maken. Zij heeft werkzaamheden verricht, waarvan klager moest begrijpen dat die vergoed moesten worden. Verweerder heeft het initiatief genomen tot beëindiging van haar werkzaamheden omdat er met klager eenvoudigweg niet samen te werken viel.

De ombudsman stelt de volgende feiten vast:

Partijen hebben vanaf het begin van hun contact over en weer geen vertrouwensband kunnen opbouwen.

Verweerder heeft geen offerte voor de kosten van haar dienstverlening opgesteld.

Verweerder heeft geen aangifte van overlijden gedaan in de korte periode van samenwerking.

Klager heeft niet bestreden dat hij een catalogus waarin rieten manden waren getoond met bijbehorende prijslijst onder ogen heeft gehad.

Verweerder heeft de reservering in het register van de gemeente geannuleerd, zonder klager daarvan in kennis te stellen.

De ombudsman overweegt het volgende:

De gewisselde stukken tonen aan dat er van begin af aan geen “klik” tussen partijen heeft bestaan. Dat heeft ertoe geleid dat uitingen van de ene partij naar de andere een steeds zwaardere lading hebben gekregen, met vele irritaties over en weer tot gevolg.

Of verweerder al dan niet een invoelend vermogen had en op een goede wijze problemen heeft opgelost of niet, is ten dele een subjectieve waarneming van klager. De werkwijze van verweerder kan voor de één als goed worden ervaren en voor de ander als ondermaats.

Dat verweerder het overlijden niet in het register heeft aangegeven is als feit vastgesteld, maar een dergelijke aangifte dient binnen zes dagen na het overlijden te worden gedaan. Die termijn was nog niet verstreken en ik acht het aannemelijk dat verweerder bij voortzetting van de relatie die aangifte binnen die termijn zou hebben gedaan. Op dit onderdeel acht ik de klacht niet gegrond.

Evenmin acht ik de klacht met betrekking tot de rieten mand gegrond. Klager heeft een brochure ingezien die een prijslijst bevat en op dat verweer van verweerder is door klager niet meer gereageerd.

De klacht met betrekking tot het uitblijven van een offerte acht ik wel gegrond. Het had, mede gezien artikel 3 lid 3 van de algemene voorwaarden van verweerder op de weg van verweerder gelegen om een offerte aan klager te presenteren. Het verweer van verweerder dat nog meerdere onderwerpen uitgewerkt moesten worden acht ik geen excuus. Artikel 3 lid 3 bepaalt dat in de offerte in zo'n situatie een pro memoriepost vermeld moet worden. Verweerder had in ieder geval de kosten van haar werkzaamheden (basistarief) en de overige kosten (assistentie, verzorging, inkisten, rouwkaart opmaken, drukken en opbaren) schriftelijk kenbaar moeten maken aan klager in het kader van door haarzelf onderschreven transparantie. Zij heeft dat echter nagelaten.

Anderzijds moet het voor klager duidelijk zijn geweest dat de dienstverlening door verweerder niet gratis was en is een zekere vergoeding op zijn plaats.

Het niet vermelden aan klager van de annulering van de laatste rustplaats en het tijdstip van de begrafenis acht ik een substantiële tekortkoming in de dienstverlening die tot onnodige spanning bij klager heeft geleid. Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid en met inachtneming van hetgeen hiervoor in onderdeel 4 is overwogen, acht ik een korting op de factuur met nummer 20220607 wegens toerekenbare tekortkomingen, met een bedrag ad €500,- op zijn plaats.

Klager heeft gevorderd dat hij schadeloos gesteld dient te worden voor het hem aangedane leed. Artikel 13.3 lid f van het Klachtenreglement Stichting Klachteninstituut Uitvaartwezen sluit vergoeding van immateriële schade echter uit.

Uitspraak:

Beslissing van de ombudsman:

1. Ik beoordeel de klachten van klager met betrekking tot het achterwege laten van aangifte van overlijden, alsmede met betrekking tot de annuleringen van de laatste rustplaats, het tijdstip van het afscheid, en het ontbreken van een offerte als gegrond.
2. Verweerder dient zijn factuur met een bedrag ad €500,- te verminderen.
3. Ik beoordeel de overige klachten ongegrond.

Dit bindend advies is opgesteld en verzonden op 16 februari 2023

Zowel klager als verweerder zijn gehouden het bindend advies van de ombudsman te respecteren en na te komen.

De Ombudsman Uitvaartwezen

Kosteloos afval scheiden voor jouw uitvaartbedrijf?

02 mei 2023

Het Afvalfonds biedt een kosteloos inzamelsysteem om plastic verpakkingen en drankenkartons (PD), en glazen verpakkingen te scheiden. Aanmelden daarvoor kan tot 31 mei 2023.

Kosteloos verpakkingsafval scheiden

Het loket Afval Goed Geregeld, een initiatief van Afvalfonds Verpakkingen en Nedvang biedt organisaties de mogelijkheid om kosteloos hun plastic verpakkingsafval en glas te laten inzamelen en zo bij te dragen aan een schoner milieu. Door het scheiden van verpakkingsafval kunnen verpakkingen beter gerecycled worden en weer tot grondstof worden. En bedrijven kunnen zo kosten besparen op hun restafval. Iets voor jouw uitvaartbedrijf?

Aanmelden bij online loket Afval Goed Geregeld

Als jouw uitvaartbedrijf gebruik wil maken van het kosteloze inzamelsysteem kan het zich bij het online loket www.afvalgoedgeregeld.nl aanmelden. Het loket is tot en met 31 mei 2023 geopend. De gescheiden inzameling en recycling van het verpakkingsafval start voor nieuwe inschrijvers in het 3e kwartaal dit jaar. Op www.afvalgoedgeregeld.nl vind je ook alle aanvullende informatie en de voorwaarden om mee te kunnen doen.

Uitspraak crematoriumruzie DELA GUV over twee weken

De rechter doet over twee weken uitspraak in de zaak tussen uitvaartorganisatie DELA en GUV. DELA heeft de zaak aangespannen omdat het sinds februari niet meer welkom is in de crematoria en uitvaartcentra van GUV.

De kortgedingrechter probeerde maandag nog of de twee partijen er onderling uit konden komen, maar dat lukte niet. 'Iemand die het niet goed doet moet je kunnen weren', was het betoog van GUV-directeur Bert van Asselt, dat meldt Omroep Gelderland. Maar wat heeft DELA dan niet goed gedaan? Concrete voorbeelden kon of wilde Van Asselt in verband met de privacy van nabestaanden niet noemen. Maar de dienstverlening van DELA zou zodanig zijn dat GUV de grote uitvaartreus uit Eindhoven niet meer in haar crematoria en uitvaartcentra wil hebben.

Edzo Doeve, CEO van DELA, vertelde aan de rechter dat het een uniek geval is en dat het hen nooit eerder is overkomen dat ze ergens de toegang worden ontzegd. Doeve heeft geen idee om welke fouten en klachten het zou gaan. Intern weet ook niemand te vertellen wat er mis zou zijn gegaan en omdat GUV geen concrete voorbeelden geeft blijft het gissen wat er dan precies is misgegaan en wat de emmer water deed overlopen. Bert van Asselt vertelde de rechter dat GUV met ongeveer 30 andere uitvaartbedrijven samenwerkt en dat die samenwerkingen naar volle tevredenheid verlopen.

Voor DELA leden is de situatie niet prettig. Zij kunnen voor een crematie opeens niet meer naar Aalten of Etten en moeten uitwijken naar een vestiging van DELA elders in de regio.

Over twee weken zal de rechter bepalen of GUV DELA mag weigeren.

Is een uitvaartverzekering afsluiten nuttig voor ondernemers?

Als ondernemer zijn er heel wat verzekeringen die handig zijn om afgesloten te hebben voor je onderneming. Wanneer je over een eigen bedrijf beschikt, denk je al gauw aan de meer zakelijke verzekeringen zoals een aansprakelijkheidsverzekering of een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Maar: vergeet ook zeker niet om meer persoonlijke verzekeringen af te sluiten zoals een overlijdensrisicoverzekering en een uitvaartverzekering. Dergelijke verzekeringen zijn namelijk hoe dan ook in je zakelijke maar vooral in je persoonlijke leven een fijne toevoeging om te hebben. In dit artikel vertellen we je meer over het afsluiten van een uitvaartverzekering.

Niet verplicht, wel handig: een uitvaartverzekering

Het maakt niet uit of je aan het werk bent op de werkvloer of dat je thuis aan het genieten bent van een welverdiende dag vrij: in beide gevallen is het prettig om een uitvaartverzekering te hebben. In andere woorden: het is voor zowel je persoonlijke als zakelijke leven een fijn idee om verzekerd te zijn tegen de (onverwachte) kosten van je uitvaart. Een uitvaartverzekering dekt namelijk de kosten van een uitvaart, zoals een crematie of begrafenis. Je betaalt iedere maand een bepaalde premie, waarna je op het moment van overlijden een bepaald bedrag op bepaalde diensten uitgekeerd krijgt. Deze premie ligt in verhouding met de duizenden euro's die een uitvaart kost laag. Hoewel zo'n verzekering niet verplicht is, is het wel handig om te hebben. Dat heeft voornamelijk te maken met de hoge kosten die bij een uitvaart komen kijken. In Nederland ben je gemiddeld tussen de 7.000 en 11.000 kwijt voor een begrafenis of een crematie (en alle andere kosten die daarbij komen kijken); afhankelijk van je eigen wensen omtrent je uitvaart. Je kunt ervoor kiezen om dit bedrag zelf te sparen of om de zekerheid van een uitvaartverzekering te hebben. Voor zowel ondernemers als particulieren biedt dat laatste toch wel een fijn gevoel – voor jou en je nabestaanden. Hiermee weet je zeker dat de kosten gedekt gaan worden.

Extra risico op letsel of overlijden in bepaalde branches

Het hebben van een uitvaartverzekering is in die zin dus niet specifiek alleen nuttig voor ondernemers, maar voor iedereen. Feit is namelijk dat ieder persoon op een dag overlijdt. Voor de één gebeurt dat onverwachts, terwijl de ander pas op latere leeftijd doodgaat na een lang ziekbed. Om je nabestaanden niet met onverwacht hoge kosten op te zadelen, is zo'n verzekering ideaal. Een uitvaartverzekering betaalt namelijk altijd uit, ongeacht het moment dat je overlijdt. Dat is in tegenstelling tot andere verzekeringen waarbij je vaak flink je best moet doen om geld te ontvangen. Mocht je als ondernemer nog twijfelen over het afsluiten van een uitvaartverzekering dan is het handig om eens te kijken naar de branche waarin je werkt. Feit is dat er branches zijn waarin meer ongevallen gebeuren met kans op letsel dan in andere werkvelden. Neem bijvoorbeeld de bouw: het aantal ongelukken in de bouw neemt gelukkig al een paar jaar af, maar ze gebeuren nog steeds. Wanneer je werkzaam bent in zo'n branche is de kans op een dodelijk ongeval helaas groter dan wanneer je bijvoorbeeld werkt als marketeer of copywriter. Neem dat dus mee in je overweging om wel of niet een uitvaartverzekering af te sluiten.

Zijn de kosten voor uitvaartverzekering aftrekbaar bij de Belastingdienst?

Als ondernemer wil je waarschijnlijk maar wat graag weten hoe het zit met de kosten voor een uitvaartverzekering; zijn deze kosten aftrekbaar bij je aangifte inkomstenbelasting bij de Belastingdienst? Het antwoord daarop is kort maar krachtig: nee. Deze kosten mogen niet meer worden afgetrokken. Tot 1 januari 2009 was de premie van deze verzekering wel aftrekbaar, maar helaas is die regeling toentertijd stopgezet. Wel zijn er andere uitvaartkosten die aftrekbaar zijn voor de zogeheten erfbelasting, dus niet voor de inkomstenbelasting. Denk bijvoorbeeld aan de kosten voor:

- De huur van de aula of de plek waar de uitvaart plaatsvindt
- De urn, grafkist, grafsteen of andere vorm van rustplaats
- De rouwadvertentie, het drukwerk voor de rouwkaarten, de bloemen en overige kaarten en drukwerk
- De zogeheten koffietafel met eten en drinken.
- Het condoleanceregister.
- De herdenkingsdienst of kerkdienst tot een jaar na je overlijden.

Let hierbij wel goed op: de kans is groot dat je uitvaartverzekering (een deel van) de bovenstaande kosten dekt. In dat geval moet je de totale uitvaartkosten verminderen met het bedrag dat je uitgekeerd hebt gekregen van de verzekeringsmaatschappij. Kortom: alleen de kosten die niet worden gedekt door de uitvaartverzekering zijn in dat geval aftrekbaar bij de erfbelasting.

*Dit artikel is een ingezonden bericht en valt buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.
Bron: De Zaak, 15-05-2023, Sjaak.*

Jan van Esschoten

Je bent lid van een gemeenschap dus je moet ook wat terug doen

DRIEBRUGGEN - Jan van Esschoten is al ruim 25 jaar voorzitter van begrafenisvereniging De Laatste Eer. Deze vereniging werd op 18 maart 1957 door een aantal vrijwilligers uit Nieuwerbrug, Driebruggen en Waarder opgericht. Het doel van een begrafenisvereniging in die tijd was het volledig verzorgen van begrafenissen. De activiteiten van de vereniging zijn in de loop der tijd verschoven. De vereniging telt momenteel nog zo'n kleine 600 leden. We spraken met Jan over de voormalige én huidige activiteiten van de vereniging.

door Ans van Heck

Het begrip 'burenplicht' (noaberschap), zoals deze vooral bekend is in het oosten van Nederland, ligt ten grondslag aan plaatselijke uitvaartverenigingen. Mensen in dorpen en gehuchten waren vroeger veel meer op elkaar aangewezen dan nu. De zorg na een overlijden werd met elkaar gedeeld en door het oprichten van uitvaartverenigingen konden ook minder bedeelde dorpsbewoners een waardig afscheid krijgen. Wanneer iemand overleed werd de overledene door familie en vrienden naar zijn of haar laatste rustplaats gebracht. Dit was bijna altijd een stuk grond naast of rond de kerk. In die tijd was de schoolmeester vaak ook de koster én degene die het graf gereedmaakte. Vanaf de jaren '40 en '50 bleek het steeds moeilijker te worden om beide taken te combineren. Dit was de reden waarom in veel gemeenten begrafenisverenigingen ontstonden.

Jan: "In het begin werkte onze vereniging met vaste vrijwilligers, waaronder ook zo'n 6 tot 8 dragers die een kleine vergoeding kregen. Zij droegen de kist van het huis van de overledene naar de kerk, en van de kerk naar het graf. Dit alles onder leiding van de uitvaartleider, ook een vrijwilliger. Iedereen kende elkaar want de dorpen waren klein. De kisten werden uiteraard gemaakt door de plaatselijke aannemer. Degene die daadwerkelijk de kist maakte, hielp vaak ook mee met het zgn. 'kisten', dus het verzorgen van de overledene en deze daarna in de kist leggen. Je trok dan je overall uit en een net pak aan om mee te helpen. Ik heb dat zelf ook een aantal keren gedaan."

Dragers

Sindsdien is er veel veranderd. De uitvaartwereld is enorm gegroeid. De vereniging kreeg steeds meer moeite om voldoende vrijwilligers te vinden. Ook werd het steeds lastiger om mensen van gelijke lengte te vinden om de kist op de schouder te dragen. Daarnaast namen de kosten ook toe. De vereniging zorgde altijd voor de zwarte pakken van de dragers maar de 'mode' werd steeds meer grijs. Die kosten waren voor de vereniging niet langer te dragen. Jan: "Een jaar of vier geleden zijn we gestopt met dragers. We hebben toen besloten om mensen in te huren, bijvoorbeeld studenten of vrijwilligers van verenigingen in Oudewater of Woerden. Echter, de laatste tijd zien we weer de trend dat families hun kinderen of kleinkinderen vragen de overledene naar hun laatste rustplaats te dragen. Eigenlijk weer zoals het vroeger gebeurde; dat komt dus weer terug. Dat vind ik wel heel mooi!"

Vrijwillig aangewezen

Jan werd 25 jaar geleden door aannemer Jongerius (destijds voorzitter) vrijwillig aangewezen als zijn opvolger vanwege zijn goede contacten binnen de gemeente. Dat kwam goed van pas toen bleek dat er veranderingen op komst waren ten aanzien van bejaardenhuis Kerverland in Waarder. Het mortuarium in Kerverland zou immers komen te vervallen en er werd gesuggereerd dat de leden voortaan naar Woerden of Gouda zouden moeten gaan. Jan: "Ik ben met de wethouder gaan praten en we zijn toen overeengekomen dat er een aparte ruimte zou komen in de aula van de begraafplaats in Waarder. Deze ruimte doet nu dienst als opbaarkamer, en ernaast hebben we een klein keukentje gerealiseerd. De gemeente heeft de kosten van die verbouwing voor haar rekening genomen en de vereniging heeft de bescheiden inrichting bekostigd. Families die thuis geen ruimte hebben om hun overledene op te baren, krijgen de sleutel en kunnen deze ruimtes dus gebruiken als een soort verlenging van hun eigen huis. Daarnaast zijn wij bij de begraafplaats ook een beetje de 'oren en ogen' van de gemeente. Als wij zien dat er ergens onderhoud of aandacht voor nodig is dan geven we dat door."

Herindeling

Een aantal jaren geleden heeft de vereniging samen met de gemeente voor een herindeling van de begraafplaats gezorgd omdat er niet meer genoeg ruimte was. In overleg zijn een aantal graven 'geschud' die niet meer werden onderhouden. Het schudden van een graf houdt in dat de beenderen van de stoffelijke overschotten in een dieper of ander graf worden herbegraven. Ook zijn er ter nagedachtenis aan die overledenen naambordjes geplaatst.

Ook als er bij de gemeente onderhandeld moet worden over de kosten van de graven, neemt de vereniging die taak voor haar rekening. Jan: "Een aantal jaren geleden werden de kosten van een graf in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk een flink stuk duurder. We krijgen daar regelmatig vragen over van onze leden, omdat ze twijfelen over de vraag of ze niet beter voor een crematie kunnen kiezen. Wij hebben samen met Wim Baelde uit Bodegraven met de gemeente overlegd en het is ons gelukt de prijs naar beneden teruggeschroefd te krijgen. Het is overdreven om te zeggen dat we er druk mee zijn, maar we proberen te doen wat goed en nodig is."

Lokale tradities

Op de vraag waarom hij al zo lang vrijwilligerswerk bij een begrafenisvereniging doet, antwoordt Jan: "Je bent lid van een gemeenschap dus je moet ook wat terug doen voor die gemeenschap." Ook zijn geloof en achtergrond spelen een rol. Jans moeder overleed op 36-jarige leeftijd toen hij amper 10 jaar oud was. Tijdens haar ziekbed zei zij vaak dat een mens niet alleen op de wereld is en dat je elkaar moet helpen. Daarnaast verandert er zo veel in de wereld dat hij het ook mooi vindt om dingen levend te houden, vooral lokale tradities, en daar zet hij zich graag voor in. De Laatste Eer vergadert 2x per jaar en heeft behoefte aan 2 extra leden in het bestuur. De zeven huidige leden zijn allemaal mannen dus vooral vrouwen worden uitgenodigd te reageren. Heeft u interesse? Stuur dan een e-mail naar jvanesschoten@gmail.com.

Bron: Kijk op Bodegraven, kobr.nl, 16-05-2023, Sjaak.

Tentoonstelling 'Als de Dood' in museum Belvédère in Heerenveen

Tot en met 11 juni 2023 is in het Heerenveense museum Belvédère de gevarieerde groepstentoonstelling **Als de Dood** te zien. 'In Als de Dood belichten kunstschilders, dichters, beeldhouwers, schrijvers en fotografen het thema van verschillende kanten,' schrijft het museum in een online bericht over de expositie. 'De rol van het museum hierin is faciliterend, waardoor de tentoonstelling vooral een dialoog is tussen kunstenaar en kijker. Sommige kunstenaars verbeelden of verwoordden hun persoonlijk verlies, anderen geven vorm aan dood als mysterie of als onderdeel van de natuurlijke cyclus van bloei, verval en versterven. Tezamen vertellen ze het universele verhaal over rouw en acceptatie, zetten ze aan tot overpeinzen en bieden ze troost in schoonheid.'

De tentoonstelling laat werk zien van meer dan 60 kunstenaars uit heel Nederland: 'Het accent ligt volgens de uitgangspunten van het museum, op moderne en eigentijdse kunst vanaf 1900 tot nu. Je ziet werken van onder anderen Allie van Altena, Gijs Assmann, Koos Breukel, Ton Broekhuis, Desiree Dolron, Han van Hagen, Frank van Hemert, Jan van Herwijnen, Fons Hoiting, Raoul Hynckes, Miriam Knibbeler, Jan van der Kooi, Sabine Liedtke, Jan Mankes, Erik Mattijssen, Hans Rikken, Els Timmerman, Emo Verkerk, Marenne Welten en Ids Willemsma. Meerdere kunstwerken en installaties zijn speciaal voor de tentoonstelling gemaakt.'

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- meer dan 75 jaar een zelfstandige/solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 200 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 19-09-2020

Voorzitter:

**Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
6116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
jjdenhollander@planet.nl**

Secretariaat:

**mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 06 - 23894310
secretaris@f-k-b.nl**

Penningmeester:

**Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
penningmeester@f-k-b.nl**

Webmaster:

**Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
penningmeester@f-k-b.nl**

Bestuurslid:

**Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl**

**Herman Borgelink, Maatkamp 21
7482 KC Haaksbergen Tel: 06 - 22386717
info@barbarahaaksbergen.nl**

FKB

een levende vereniging rondom de dood

MEER SAMEN -SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

**Wij maken u met plezier verder wegwijs in de
FKB en uitvaartland!**

Regio Noord/Oost:

*(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)*

**Wilma Nijland Tel.: 06 - 23894310
Herman Borgelink Tel.: 06 - 22386717**

Regio West:

(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeeland)

Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

**Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205
Frenk Lardinois Tel. ; 045 - 5272717**

